

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Hodnoticí škála

Příloha č. 2 – Dotazník pro rodiče

Příloha č. 3 – Popis prvního setkání

Příloha č. 4 – Popis třetího setkání

Příloha č. 5 – Popis sedmého setkání

Příloha č. 6 – Popis desátého setkání

Příloha č. 1

HODNOTICÍ ŠKÁLA

pro oblast komunikačních kompetencí dítěte předškolního věku

Prosím ohodnoťte úroveň komunikačních dovedností dítěte na škále 1 – 5,

kdy:

1 = bez potíží , 2 = má občasné obtíže, 3 = potýká se s problémy 4 = Má často větší obtíže, 5 = téměř vždy se potýká s problémy

	Jméno předškoláka:	
	Dítě....	
1.	Správně artikuluje / má dobrou výslovnost	
2.	Používá souvětí souřadná i podřadná	
3.	Vyhledává komunikaci	
4.	Zná říkanky i písničky	
5.	Využívá řeč k regulaci sebe i svého okolí	
6.	Má vnitřní řeč, kdy je schopné jednat bez verbální výpovědi svého záměru	
7.	Cítí rytmus a melodii věty	
8.	Používá všechny slovní druhy, jednotné i množné číslo	
9.	Jednotlivá slova skloňuje	
10	Má rozvinutou slovní zásobu	
11.	Dokáže spontánně hovořit a správně realizuje i delší příkazy	
Poznámky na základě rozhovoru		

Příloha č. 2

DOTAZNÍK PRO RODIČE

Vážená paní, vážený pane,

Ráda bych Vás prostřednictvím tohoto krátkého dotazníku požádala o spolupráci při hodnocení výsledků stimulačního programu v oblasti komunikačních kompetencí, který jsem realizovala v předškolním zařízení Petrklíč po dobu dvou a půl měsíce se skupinkou dětí, do které patřil/la i Vaše dcera/Váš syn .

Prosím Vás tímto o krátké zhodnocení okruhů uvedených na přiloženém listu.

Předem Vám velmi děkuji za Váš čas a spolupráci při vyplňování tohoto dotazníku.

Zaznamenal jste v posledních dvou a půl měsících změnu v komunikaci s v některých níže uvedených oblastech? Pokud ano, prosím o stručný popis těchto změn.

Michala Görglová,
studentka oboru Psychologie – Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě UK

- **Slovní zásoba:**

- **Souvislé vyjadřování:**

- **Výslovnost:**

- **Větší komunikativnost, samostatné vyhledávání komunikace**

- **Zaznamenal jste zstrany nějakou reakci týkající se stimulačního programu?**

- **Jakékoliv podněty či připomínky z Vaší strany jsou velmi vítány:**

Příloha č. 3

PRVNÍ SETKÁNÍ

Cíl setkání:

Podpora motivace k verbálnímu projevu, propojení fantazie a verbálního sdělení, rozvinutí slovní zásoby.

Obecná struktura hodiny:

1 jednotka – Přípravná fáze: (max. 7 min)

- a) Úvodní přivítání, příprava dětí k soustředěné práci (max 2 min)
- b) Uvolnění mluvidel a nastavení celého těla pro kvalitní realizaci komunikačního procesu. (max 5 min)

2 jednotka - Fáze sociálního tréninku

- a) aktivita za účelem uvolnění dětí v kolektivu, vytvoření přátelské atmosféry, podpora sociálních kompetencí dětí (5min)

3 jednotka – Realizační fáze (max. 25 min)

- a) Představení tématu a aktivity, která je náplní setkání (1min)
Vlastní aktivita zaměřená na rozvoj komunikačních kompetencí (24min)

4 jednotka – Fáze relaxace (5min)

5 jednotka – Fáze závěrečného rituálu (2min)

1)

a) Přivítání, úvodní seznámení se s tím, proč jsme se sešli, na čem budeme společně pracovat, děti si rozeberou obrázky pohádkových postavíček, na které se podepíší - úvodní básnička - opakování po větách. Poté všichni společně.

„Král, král na dudy hrál, Králová za času vrzala na basu“

b) Pusinka a pejsek

Požádáme děti, aby na sebe všechny vyšpulily pusinky, jako že si chtějí dát polibek. (předvedeme). Chvilí vydržely a pak začaly pusinky posílat na dálku (mlaskavý zvuk rtů). Poté změním výraz na rozzlobeného psíka, který cení zuby. Takto střídáme.

2) Klubko přátelství.

Děti usadíme do kroužku a jako pomůcku použijeme klubko. Děti jsou požádány, aby si připravily několik málo vět o tom, kdo jsou a co považují za důležité sdělit proto, abychom je lépe poznaly. Pak rozehráme hru, kdy po krátkém osobním sdělení předáme klubičko dalšímu dítěti a jeho konec/začátek si necháme v ruce. Poté, co o sobě dítě poví několik vět, nechá si pokračování provázku v ruce a předá

klubko dál. Tímto způsobem pokračujeme dál. Tak vznikne propletená pavučina. Tu popíšeme jako pevné spojení naší skupinky dohromady a že, proto, abychom ji mohli rozplést, musíme každý znát toho druhého. Pak požádáme toho, kdo klubko drží v ruce, aby ho pomalu namotával směrem k dítěti před ním a přitom o tomto kamarádovi zopakoval, co o sobě sám říkal a pak i nějakou zajímavou informaci přidal. Tak pokračujeme, do té doby, dokud se klubko nedostane k vedoucímu skupiny.

3)

a) Popiš co je na obrázku

Zeptáme se dětí, u kterého obrázku začneme jako prvního s popisováním. Pokud se nebudou schopny dohodnout, pak použijeme rozpočítávací. Začíná ten, jehož obrázek je popisován a ten popíše tři věci, které na obrázku vidí. Další na řadě, musí nalézt další tři věci atd. Takto postupujeme i u dalších obrázků. Tím se všechny děti prostřídají a se svým obrázkem se lépe seznámí.

b) Velká cena pana /paní.....(jméno pohádkové postavy)

Vyhlásíme soutěž o velkou cenu pana, ve které použijeme obrázek jednoho s dětí a vyhlásíme soutěž o nejlepší příběh. Dětem položíme otázky typu: "Jak se pohádková postavička dostala do situace na obrázku?" „Kdo jsou její přátelé?“ „Co se bude dít potom?“Kdo vymyslí nejpoutavější a nejzajímavější příběh, vyhrává velkou cenu oné postavičky.

4) Spící domeček:

Představíme si, že každé dítě je domeček, ve kterém se chystá ke spánku pohádková postava, která je hlavním aktérem této hodiny. Sedíme v kroužku a společně obcházíme místa, která je potřeba zamknout, aby postava mohla poklidně usnout. Nejdříve zavřeme hlavní bránu (přejedeme rukou kolem úst a naznačíme uzamčení), Poté vstupní dveře (jemně zmáčkne nos), zavřeme jedno okno (rukou naznačíme stažení víčka levého oka a necháme ho i s dětmi zavřené) to samé provedeme i s druhým oknem. V tuto chvíli může postava v domečku poklidně usnout. Požádáme děti, aby si hlavu opřely o ruce, jako o podložku na spaní.

Postava se pomalu probouzí a otevírá všechna zavřená místa. Jakmile odemkne hlavní bránu, protáhne ruce před sebou, poté nad sebou a usměje se vstříc novému dni.

Během celé aktivity šeptáme. Až ke konci zesilujeme hlas.

5) Zopakujeme úvodní básničku

„Král, král na dudy hrál, Králová za času vrzala na basu“

Nejdříve společně, pak děti samy a poté každý samostatně

Reflexe hodiny:

V rámci první setkání jsem vybrala pro fázi sociálního tréninku hru s klubíčkem, protože klubíčko je pro děti zajímavá rekvizita a také proto, abychom vytvořily pocit sounáležitosti ve skupině. Děti se sice z minulosti znaly, ale přesto bylo užitečné soustředit se na detaily toho, co o sobě děti chtějí samy sdělit, a toho, co o sobě již vědí.

Aktivita děti zaujala. Někteří potřebovaly k výpovědi o sobě návodné otázky typu „jakpak se jmenuješ?“ „kolik je ti let?“ „Máš sourozence?“ „Těšíš se do školy“?, „na co si nejraději hraješ?“ a podobně.

Bohužel malá Natálka o sobě nic neřekla. Byla na ní vidět nervozita a stres z verbálního projevu. Proto jsem oslovila ostatní, aby o Natálce něco řekly a Natálka je popřípadě jenom opravila. Při další aktivitě se už Natálka do hry zapojila. Přesto, ale mluvila ze všech dětí nejméně a projevovala se jen na pobídnutí.

Adámek sice komunikoval, ale právě on reagoval až na navádějící otázky.

Honzíka více než otázky zaujalo klubíčko, které jsme využívali jako rekvizitu. V okamžicích, kdy jsme čekaly na Adámka a Natálku, až nám o sobě něco poví, tak se Honzík zdál roztržitý. Na druhou stranu projevoval vůči těmto dvěma kamarádům empatii a vysvětloval mi, že Natálka může být smutná, či by ráda byla u maminky, a proto nechce mluvit.

Pája ani Emička nebyli přítomni.

Samotná aktivita na rozvoj komunikačních kompetencí děti velmi bavila. Děti měly k dispozici barevné obrázky, které je evidentně zaujaly. Projevovaly se znaky

soutěživosti. Děti se dohadovaly, jaký druh živočichů a rostlin na obrázku vidí a podobně.

Velká cena pana... se dětem také líbila. Děti byly pozorné a poslouchaly pečlivě příběhy ostatních kamarádů proto, aby mohly vymyslet ještě lepší příběh, než který slyšely. Příběhy nebyly nijak složité, vycházely z popisu obrázku. Děti měly tendenci na sebe ve vyprávění navazovat. Tam kde skončil jeden, navázal druhý.

Při ukončení této soutěže projevily děti zájem o další podobnou soutěž, ale tentokrát s hlavním aktérem právě z jejich obrázku.

Nejlépe vyprávěl Honzík. Používal jednoduché věty, ale příběh měl vyvrcholení i závěr a používal i fantazii.

Adámek měl tendenci navazovat na Honzíka. Začal tam, kde Honzík skončil. Jeho příběh byl o něco jednodušší, věty byly protažené a Adámek využíval spíše popisu detailů z obrázku. Natálka bohužel příběh nevyprávěla. Odpovídala jen na mé otázky.

Relaxační aktivita děti také bavila. Bavilo je mě napodobovat při „zavírání“ různých částí domu. Když jsem otevřela oči, opravdu všechny děti odpočívaly. Adámek si dokonce lehnul.

Na rozloučenou jsme si zopakovaly úvodní básničku, kterou si již Honzík zapamatoval. Po dalším opakování říkal básničku každý sám. Natálka, jen když opakovala po mně.

Reflexe směrem k lektorce:

Pro mě, jako vedoucí skupiny, bylo úvodní setkání velmi užitečné. Díky úvodnímu seznámení prostřednictvím hry „klubko přátelství“ jsem měla příležitost k detailnějšímu poznání dětí a to nejen z hlediska zjištění samotných faktů, tak i z hlediska atmosféry, která ve skupince právě těchto tří dětí panovala.

Mezi dětmi se projevovala solidarita i pochopení.

Přestože klubíčko bylo dobrou a zábavnou rekvizitou, v okamžicích, kdy někdo z dětí déle hovořil, začaly se ostatní soustředit právě na toto klubko. Dá se říci, že v určitém okamžiku se klubko stalo předmětem rozptýlení.

Při popisu obrázku i vyprávění bylo možné děti ještě lépe poznat z hlediska jejich dosažených komunikačních dovedností. Na dětech byla patrná nervozita z nové

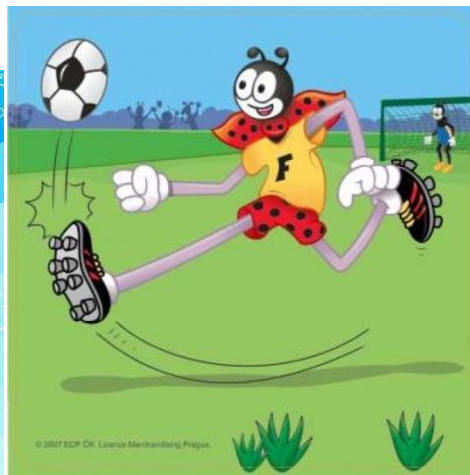
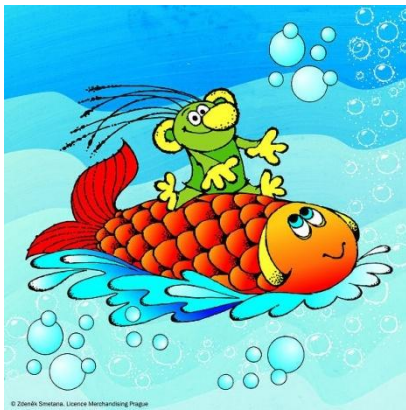
situace a nutnosti samostatně mluvit před ostatními, ale po čase tento problém postupně ustupoval.

Vzhledem k časové dotaci 45 minut nebylo jednoduché veškeré aktivity do setkání zařadit a plně je obsáhnout, nakonec proto bylo o osm minut delší. Těchto osm minut ale přisuzuji počáteční nesmělosti dětí a náročnosti a obsažnosti aktivit zvolených pro první setkání.

Reflexe vzhledem k cíli

Celkově považuji hodinu za úspěšnou. Děti byly schopné se na aktivity soustředit a náročnost byla přiměřená. Mou snahou bylo vzbudit v nich zájem, chuť k samostatnému verbálnímu vyjadřování, rozšířit jejich slovní zásobu a propojit vyprávění s fantazií.

Obrázky pro hru Velká cena pana

Příloha č. 4

TŘETÍ SETKÁNÍ

Cíl setkání

Cílem hodiny je rozvinutí schopnosti sluchové diferenciacce hlásek dětí a procvičení fonematického sluchu. Dále pak rozvoj slovní zásoby

Obecná struktura hodiny:

1 jednotka – Přípravná fáze: (max 7 min)

- c) Úvodní přivítání, příprava dětí k soustředěné práci (max 2 min)
- d) Uvolnění mluvidel a nastavení celého těla pro kvalitní realizaci komunikačního procesu. (max 5 min)

2 jednotka - Fáze sociálního tréninku

- b) aktivita za účelem uvolnění dětí v kolektivu, vytvoření přátelské atmosféry, podpora sociálních kompetencí dětí (5min)

3 jednotka – Realizační fáze (max 25 min)

- c) Představení tématu a aktivity, která je náplní setkání (1min)
Vlastní aktivita zaměřená na rozvoj komunikačních kompetencí (24min)

4 jednotka – Fáze relaxace (5min)

5 jednotka – Fáze závěrečného rituálu (2min)

1)

a) Úvodní básnička - opakování po větách. Poté všichni společně.

- „Já mám koně, pěkné koně, pasou se mi na výhoně, mám koničky mám, pasu si je sám“

b) Pískot a stupnice

Na jakýkoliv hudební nástroj, který máme k dispozici, zahrajeme stupnici. Po předvedení požádáme děti, aby stupnici zapískaly. Takto budeme nacvičovat směrem nahoru i dolů. Dále si nahlas řekneme počáteční slabiky jmen dětí. Nejdříve každé dítě samo u svého jména a poté děti vysloví první slabiku jména svého souseda. Poté všechny slabiky zazpíváme do stupnice.

2) Která emoce mi padne

Pro tuto hru je nutné si vyrobit kostku, na které budou vyobrazeny různé druhy emocí. Děti jeden po druhém hází kostkou a podle toho, co jim padne za obrázek, vypráví o svých vlastních zkušenostech s touto emocií. Například u smutku: Jestli si

vzpomínají, kdy byly naposledy smutné, zda a proč bývají kamarádi, nebo jejich rodiče smutní, co dělají v okamžiku, kdy se tak cítí, proto, aby se cítily lépe a jiné. Děti vyzveme, aby se poslouchaly navzájem velmi pečlivě. Na konci požádáme každé dítě, aby si vybralo jednoho z kamarádů a vyprávělo o tom, co vybraného kamaráda dělá smutným, či veselým, rozezleným atd. podle toho, o čem jmenovaný vyprávěl.

3) Které slovo slyšíš

Před každé dítě rozložíme 20 dvojic obrázků. Dětem vysvětlíme, že uslyší vždy jen jedno slovo ze dvojice. Toto slovo odeberou a vezmou si jej k sobě. Nejprve si ale společně pojmenujeme všechny objekty na obrázcích. Poté co se ujistíme, že děti vědí, o jaká slova půjde, začneme se samotnou aktivitou. Slova vyslovujeme tak, aby nám nebylo vidět na ústa. Po vyslovení 20 slov si obrázky, pro které se rozhodly, rozloží před sebe. Všichni společně zkontrolujeme, zda mají stejné obrázky. Poté vyzveme děti, aby začaly vyslovovat slova na obrázku i s jejich protějšky, které nebyly vybrány, a to jeden po druhém za sebou. Zbude-li čas, požádáme děti, aby našly ke každému obrázku synonyma. Ptáme se jich: „ Jak jinak bychom mohli obrázek nazvat.“

Dvojice slov, které budou zobrazeny na obrázcích

Kráva – Tráva, Plot- Blok, Mouka – Louka, Most – Nos, Zub – Sup, Vrána – Brána, Mrož – Brož, Koza – Kosa, Puk – Buk, Pramen -Plamen, Mříž – kříž, Tužka – Puška, Ples – Les, Most – Kost, Koleno – Poleno, Klíč- Míč, Křída – Třída, Tělo – Dělo, Mrak – Drak, Pruh – Kruh.

Obrázky si poté mohou vzít sebou a vymalovat si je.

4) Staň se panenkou a panáčkem

Vysvětlíme dětem, že přijde aktivita, při níž budou předstírat, že jsou různé typy panenek/panáčků. Podle toho, o jakou panenku/panáčka půjde, tak se budou i chovat. Začneme příkladem upovídané postavičky. Děti budou vyzvány, aby hodně moc mluvily. Poté uvedeme postavičku, která je veselá, smutná, ze dřeva, hadrová a nakonec spící panenka/panáček. Lehneme si s dětmi na zem a po dobu dvou minut

odpočíváme. Poté pokračujeme v napodobování vstávajících postaviček a poté probuzených.

5) Zopakujeme úvodní básničku

- „Já mám koně, pěkné koně, pasou se mi na výhoně, mám koníčky mám, pasu si je sám“

Opakujeme společně, pak děti samy společně a poté, jakmile vidíme, že děti básničku ovládají, vyzveme je, aby ji zkusily říct samostatně.

Reflexe setkání

Aktivita vybraná pro fázi sociálního tréninku děti pobavila. Líbila se jim rekvizita kostky s obrázky emocí. Děti vypravovaly o situacích, při kterých emoce vidění na obrázku, prožívají. Všechny se těšily, o čem budou vypravovat. Natálka opět byla trochu nespěšná. Správně pojmenovala emoci, ale k samostatnému projevu se příliš neměla. Proto odpovídala jen na otázky, které jsem jí pokládala. Pája a Honzík vypravovali spíše o neplechách, které dělají svým rodičům a jak se potom zlobí. Honzík vyprávěl také o situacích, kdy se zlobí na své sourozence. Ema použila příklad situace, kdy jsou děti hodné a maminky jsou rády.

Hlavní aktivita byla pro děti zábavná. Práce s obrázky je bavila. Opakovaně se ptaly, zda si je pak mohou vzít domů a vybarvit. Nejprve jsme všechny obrázky společně pojmenovali. U většiny z nich se nevyskytovaly obtíže.

Děti dokonce samy vymýšlely, jaká jiná podobně znějící slova jsem mohla pro tuto aktivitu použít.

Výsledky této hry byly velmi dobré. Děti byly téměř vždy schopny rozeznat správně, které slovo ze dvojice bylo vysloveno. Dvojice obrázků křída – třída a mrož – brož způsobovaly dětem nejvíce obtíže (Natálka a Adámek) Po mém vyslovení si také samy pro sebe šeptem opakovaly slovo, které právě slyšely (Emička a Honzík).

Adámek a Natálka si nebyli tolik jistí, a proto se zdálo, že se občas snaží opisovat. Pravdou ale je, že ve většině případů se rozhodli samostatně a správně.

Reflexe směrem k lektorce:

Až v průběhu setkání jsem zjistila, že by mohlo být praktické i cvičení, kdy by si slova předřikávaly děti navzájem. Uvědomily by si pak jemné nuance ve výslovnosti těchto hlásek.

Dále se dala více zapojit fantazie a kreativita dětí, tím, že bychom více rozvinuli jejich nápady na ostatní obrázky.

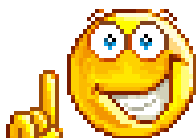
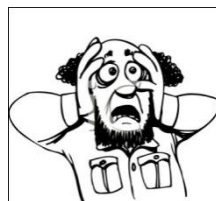
Nebyla jsem si jistá, jak reagovat na pokusy Natálky „opisovat“ řešení od Adámka. Nechtěla jsem v ní vzbudit bázeň, či ji odradit od aktivity. Natálka totiž celé cvičení velmi aktivně pracovala, což byl oproti minulým hodinám pokrok. Proto jsem ji usměřňovala velmi mírně a hravě.

Reflexe vzhledem k cíli

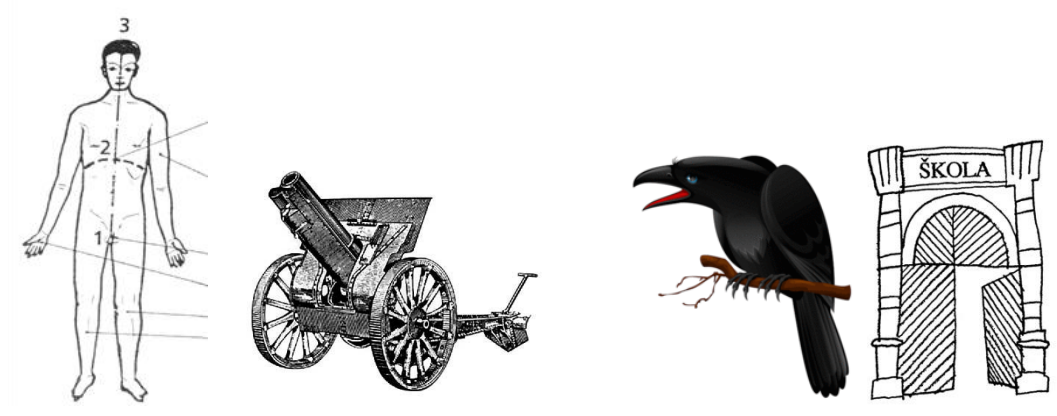
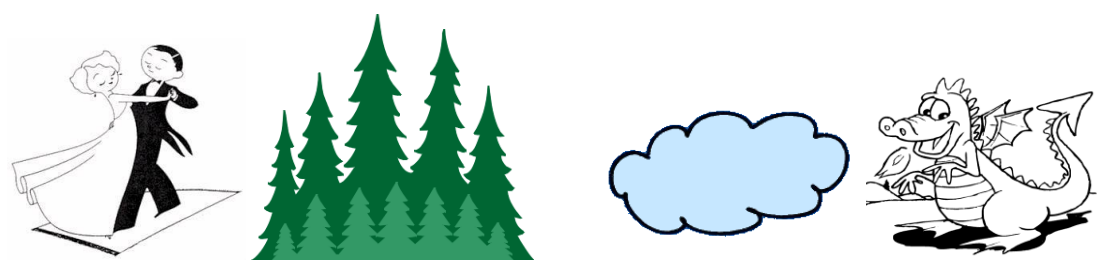
Hra děti bavila. Dá se říci, že cíl hodiny byl naplněn. Děti se procvičily ve sluchové diferenciaci hlásek. Dále využívaly fonologickou smyčku proto, aby se ujistily o správné odpovědi. Slova, která dělala problém, jsme následovně procvičili důkladněji. Každé dítě si jej zkusilo vyslovit. Slovní zásoba byla podpořena

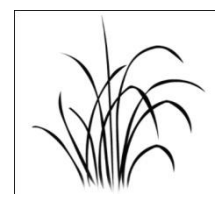
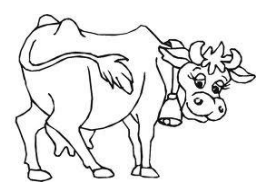
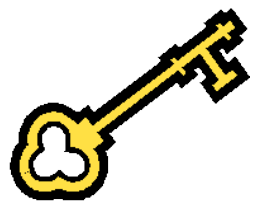
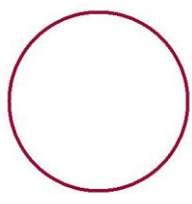
Obrázky k aktivitě:

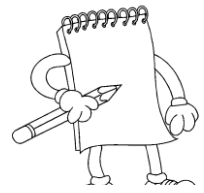
Která emoce mi padne

Aktivita: Dvojice slov

Příloha č. 5

SEDMÉ SETKÁNÍ

Cíl setkání

Cílem tohoto setkání je rozšíření slovní zásoby, zvýšení motivace k verbálnímu projevu, podpora empatie, schopnosti deskripce, kategorizace a vyzdvihnutí podstatných znaků.

Obecná struktura hodiny:

1 jednotka – Přípravná fáze: (max. 7 min)

- e) Úvodní přivítání, příprava dětí k soustředěné práci (max 2 min)
- f) Uvolnění mluvidel a nastavení celého těla pro kvalitní realizaci komunikačního procesu. (max 5 min)

2 jednotka - Fáze sociálního tréninku

- c) aktivita za účelem uvolnění dětí v kolektivu, vytvoření přátelské atmosféry, podpora sociálních kompetencí dětí (5min)

3 jednotka – Realizační fáze (max. 25 min)

- d) Představení tématu a aktivity, která je náplní setkání (1min)
Vlastní aktivita zaměřená na rozvoj komunikačních kompetencí (24min)

4 jednotka – Fáze relaxace (5min)

5 jednotka – Fáze závěrečného rituálu (2min)

1)

- a) Úvodní básnička - opakování po větách. Poté všichni společně.

„Na návsi se pasou husy, dávají si sladké pusy. Standa sedí opodál, jedné huse pusy dal“

- b) Vichřice a větříček

Pořádně se nadechneme a nafoukneme tváře. V okamžiku naplněných tváří našpulíme rty a začneme vydechovat. Jakmile vydechneme úplně, tak z malého větříku, uděláme opět vichřici s obrovskou silou prudkým nádechem (rty však zůstávají našpulené.) Takto opakujeme.

2) Naše záda jako papír

Vysvětlíme dětem, že to jak tvary a obrázky vypadají, můžeme vnímat i jiným způsobem než očima a ušima. Například hmatem. Schopnost hmatu nemáme jen na ruku, ale na celém našem těle.

Zkusíme si kreslit obrázky vzájemně na záda a hádat, co jsme cítili. Musíme se soustředit na našeho kamaráda a na jeho pohyby.

Vyzveme děti, aby se zařadily za sebe (jako vagóny ve vláčku.) Poslednímu na konci této řady ukážeme obrázek, který nakreslí svým prstem na záda dalšího kamaráda v řadě. Ten znovu nakreslí to, co cítil, na záda kamarádovi před ním. Ten, kdo bude v řadě sedět jako poslední, nakreslí na papírek. Poté si ukážeme, jak naše vnímání hmatem dopadlo.

Symboly použité pro tuto aktivitu:

- čtverec, kruh, hvězda, srdce, trojúhelník

3) Hádej, co popisují

Každému dítěti rozdáme obrázky po pěti kusech, spadajíc do jedné kategorie. Poté dětem vysvětlíme, že jejich úkolem je ostatním popsat předmět, který vidí na obrázku. Proto, aby úkol nebyl příliš obtížný, představíme dětem všechny kategorie. V popisování se střídáme. V okamžiku, kdy si děti budou každý sám myslet, že již znají správnou odpověď, pošeptají ji tomu, kdo popisuje. Pakliže správnou odpověď nepoznají všechny děti, popisující se snaží zbylým předmět dokreslit podrobnějšími detaily. Cílem je, aby všechny děti poznaly, co se skrývá na obrázcích jejich kamarádů.

Rozšířením této aktivity je možnost vymýšlet si vlastní slova samotnými popisujícími.

Kategorie obrázků:

jídlo, vojenství/zbraně, zvířata, povolání, dopravní prostředky.

4) **Relaxace a pohádka o zlaté rybce**

Děti vyzveme, aby se pohodlně usadily, či si lehly a poslouchaly krátkou pohádku (příloha č.). Po pohádce ještě chvíli vytrváme v tichosti a přejdeme do fáze závěrečného rituálu.

5) Zopakujeme básničku

„Na návsi se pasou husy, dávají si sladké pusy. Standa sedí opodál, jedné huse pusu dal“

Opakujeme společně, pak děti samy společně a poté, jakmile vidíme, že děti básničku ovládají, vyzveme je, aby ji zkusily říct samostatně.

Reflexe setkání:

Aktivita využitá v rámci fáze sociálního tréninku byla dětmi shledána velmi zábavnou.

Mimo to, že měly možnost vyzkoušet si vnímání podnětů jinými smysly, než které byly doposud zvyklé vnímat jako hlavní, „Psaní“ písmen jim bylo i fyzicky příjemné. Děti po dvou procvičeních pochopily, že je potřeba uvědomit si, jak jejich dotyky cítí kamarád, a účelně je přizpůsobit snazší identifikaci symbolu. (navazování stran symbolů apod.)

Aktivita se všem dětem dařila. Nejtěžší pro identifikaci byl obrázek srdce, který nemá tak výrazné ostré předěly. Adámkovi vždy trochu déle trvalo, než si byl natolik jistý tím co cítí, aby mohl informaci předat dál.

Hlavní aktivita byla ztížena neschopností dětí plně respektovat pravidla hry. V zápalu soutěže měly tendenci při každém prvním neuhádnutém pokusu, ihned hledané slovo vyzradit. Anebo se svými obrázky chlubit před započítím hry.

Tento fakt však nemění nic na tom, že děti hra velmi bavila. Děti měly zájem o aktivní vyprávění, hlásily se o slovo, chtěly pokračovat i po té, co došly karty. Vymýšlely vlastní slova a ty poté nechávaly ostatní hádat.

U této aktivity se příliš nedařilo Pájovi. Pája měl problémy s určením skutečně podstatného znaku předmětu (například u letadla, popsal velké množství informací, ale vynechal to, že tento dopravní prostředek se pohybuje ve vzduchu. To samé se stalo u vlaku a potřeby zmínit koleje).

Pája měl dále potíže s trpělivostí. Ihned poté, co ostatní děti určily špatné řešení, Pája nepokračoval v podrobnějším popisu, ale ihned vyzradil správné řešení.

Natálka popisovala aktivně a velmi efektivně.

Tato hodina byla obohacena vyprávěním Natálky, které si připravila jako úkol v rámci minulé hodiny. Na začátku setkání jsem ji vyzvala, ale Natálka ještě nebyla připravená. Proto jsem ji nabídla možnost vyprávět až po skončení našich

naplánovaných aktivit. Natálka po celé hodině vyprávěla krátký, ale zajímavý příběh o postavičce Maxipsa Fíka.

Reflexe směrem k lektorce

Toto setkání bylo časově náročné, a díky tomu jsme jej i o několik minut protáhli. Popis obrázků byl náročný na udržení disciplíny skupiny. Děti byly stále ještě příliš pohlceny samotnou aktivitou a vlastním prožitkem na to, aby dokázaly dodržovat pravidla hry, což považuji vzhledem k jejich věku za normální. I v této oblasti alespoň měly příležitost ukotvit si princip respektování pravidel.

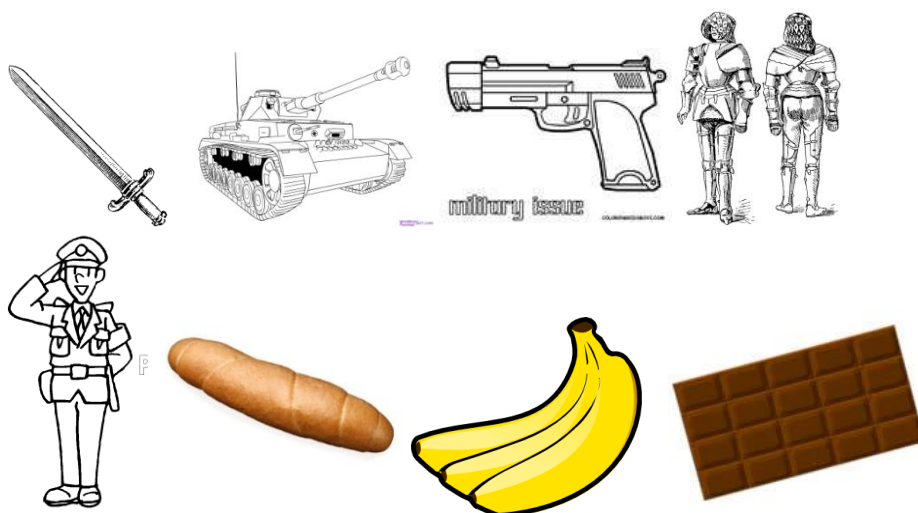
Bylo velmi pozitivní, že si Natálka skutečně připravila vlastní příběh o Maxipsu Fíkovi, a že i když nebyla nucena příběh vyprávět, tak po mém bez nátlakovém dotazu na to, zda bude vyprávět reagovala kladně. Natálka vyprávěla zajímavý příběh a v okamžiku, kdy jsem se ji doptávala na podrobnosti, byla schopná flexibilně reagovat.

Reflexe vzhledem k cíli:

Děti byly z aktivit této hodiny nadšeny. Vše je bavilo, rozvinuly svou slovní zásobu i schopnost empatie, pokusily vystihnout určující znaky předmětů za účelem jejich poznání dalšími dětmi.

Nejvíce však byla vidět silná motivace ke komunikaci, a to i v případě Natálky.

Obrázky pro hru Hádej, co popisují:

O zlaté rybce

Žil - byl jeden rybář. Ten rybář byl chudý. Žil se svou ženou v malé chaloupce. Každý den vyplouval rybář na moře a chytal ryby. I dnes vzal rybář síť a šel k moři. "Když nic nechytíš, domů se nevracej!" volala na rybáře jeho žena. A tak rybář šel. Slunce svítilo a moře bylo klidné. Rybář hodil síť do moře a čekal. Čekal dlouho. Až v poledne se v síti zatřpytila malá rybka. Byla to zlatá rybka. Rybář ji vytáhl z vody a rybka povídá: "Dobrý den, rybáři. Já jsem zlatá rybka. Jsem dcera mořského krále. Pusť mě zpátky do moře. Splním ti tři přání." "Jsi krásná, zlatá rybko," řekl rybář, "pustím tě zase do moře." Rybář hodil zlatou rybkou zpátky do moře a rybka odplavala pryč.

Potom se rybář vrátil domů. Vyprávěl ženě **o zlaté rybce**.

"Ty hlupáku!" nadala mu žena. "Rybka ti chtěla splnit tři přání. Proč sis něco nepřál? Jsi starý hlupák, muži! Běž zpátky k moři a zavolej tu rybu. Řekni jí, že chceš nové necky na praní."

Rybářovo první přání

Rybář se vrátil k moři. Moře bylo stále klidné a tak rybář zavolal:

"Zlatá rybko, kde jsi!?"

Za chvíli se na hladině objevila zlatá hlavička: "Volal jsi mě? Tady jsem. Co si přeješ, rybáři?" "Moje žena chce nové necky," řekl rybář.

Zlatá rybka mu odpověděla: "Byl jsi na mě hodný, rybáři. Běž teď domů. Najdeš tam nové necky."

Rybář poděkoval a spěchal domů. A opravdu. Doma už čekaly nové necky. Byly velké a krásně malované. Ale žena povídá:

"Necky jsou krásné, rybáři. Ale já chci ještě nový dům! Vrať se k moři a přej si velký dům."

Rybářovo druhé přání

A tak se rybář zase vrátil k moři. "Rybko, rybičko!" volal.

"Tady jsem. Co si přeješ, rybáři?" zeptala se rybka.

"Moje žena chce nový dům," řekl rybář. "Velký dům."

"Dobře," řekla rybka. "Byl jsi na mě hodný, rybáři. Splním ti i tohle přání."

Rybář se vracel domů a říkal si: "Žena bude mít velikou radost, že máme nový dům."

Už viděl novu střechu. A za chvíli viděl celý dům. Ale před domem stála jeho žena a mračila se: "Dům je krásný, rybáři! Ale já teď chci palác! A krásné šaty! A zlato a drahokamy!"

Rybářovo třetí přání

Nešťastný rybář se vrátil k moři. Ale moře už nebylo klidné. Slunce nesvítilo a obloha byla tmavá. Rybář zavolal na rybku. Chvíli čekal. Až po chvíli se rybka objevila.

"Nezlob se, zlatá rybko," řekl rybář. "Ale moje žena si teď přeje palác! A krásné šaty! A zlato a drahokamy!"

"Splním ti i tohle přání," řekla rybka a byla pryč. Rybář jí ani nepoděkoval. Vrátil se domů. Místo domu stál veliký palác. Byl to překrásný palác! Nahoře na schodech čekala rybářova žena. Měla krásné šaty, zlaté náušnice, prsteny a náhrdelník z

drahých kamenů.

Hned volala na muže:

"Podívej se na ten krásný palác, rybáři! Vrať se k moři! Řekni rybce, že chci být královna!" Rybář se polekal: "Ale rybka se bude zlobit. Už nám splnila tři přání. Neposílej mě zpátky k moři, ženo."

"Jsi starý hlupák, rybáři!" zlobila se žena.

"Hned se vrať k moři!"

A tak nešťastný rybář šel. Kdo chce stále víc, nebude mít nic. Na moři teď byla bouře. Vítr foukal a na nebi svítily blesky. "Zlatá rybko, kde jsi?!" volal rybář.

Rybka připlula ke břehu. "Moje žena chce být královna," řekl rybář.

Ale rybka neřekla nic. Jen se zamračila a plavala pryč. Rybář čekal na břehu moře.

Ale zlatá rybka už se nevrátila. Když se rybář vrátil domů, krásný palác byl pryč.

Stála tu zase jen malá chaloupka. Před chaloupkou stála žena a plakala.

"Neplač, ženo," řekl rybář. "Chtěla jsi pořád víc a víc. Proto teď nemáš nic."

Rybář byl rád, že má zase svoji starou chaloupku. A brzy se vydal zase na lov ryb.

Ale zlatou rybku už nikdy nespatriil.

Příloha č. 6

DESÁTÉ SETKÁNÍ

Cíl setkání:

Zakončení stimulačního programu, rozloučení se s dětmi, zopakování všech básniček, které jsme s dětmi procvičily. Dále pak získání zpětné vazby ze strany dětí.

1) Zopakování všech již procvičených básniček:

Krátce zopakujeme všechny básničky, které jsme za dobu společného setkávání recitovali.

- „Koza leze z lesíka, za Vašíkem utíká, ten uklouzl po zemi a je celý zmáčený.“
- „Král, král na dudy hrál, Králová za času vrzala na basu.“
- „Já mám koně, pěkné koně, pasou se mi na výhoně, mám koníčky mám, pasu si je sám.“
- Jendou takhle k ránu, havran potkal vránu, vrána kráká kráky, krák, k hradu letí černý mrak.“
- Ve špinavé chýši, bydlí šedé myši. Uši mají šiřaté a kožíšky chlupaté.
- „Kočka leží na zápraží, dívá se, jak Lenka vaří. Přitom tence přede, škoda, že vařit nedovede.“
- „Na návsi se pasou husy, dávají si sladké pusy. Standa sedí opodál, jedné huse pusu dal.“
- „Za naší vesnicí, schází se zajíci. Každý den tam hodují, skotačí a tancují. Zpívají si o lišce a čilé lasičce.“
- „Jeden zlý pes, do boudy vlez. V boudě zlostně vrčí, uši mu ven trčí.“

Dále se s dětmi zeptáme na to, co je na setkávání bavilo a co je spíše nudilo.

Zeptáme se na konkrétní aktivity a necháme je, aby řekly svůj názor.

S dětmi se rozloučíme, předáme jim jejich obrázky a malé dárečky.

Aktivity pro zhodnocení

- a) Popiš co je na obrázku
- b) Velká cena pana /paní.....(jméno pohádkové postavy)

- c) Velká soutěž o cenu všech pohádkových postav.
- d) Co mají zvířátka společného?
- e) Slovní kopaná s obrázky.
- f) Které slovo slyšíš
- g) Opuštěný ostrov a pět věcí, které si vezmeme sebou
- h) Hádej, co popisují
- i) Divadlo s našimi hlavními pohádkovými postavami.
- j) Něco tady nehraje

Reflexe setkání:

Při tomto setkání bylo důležité, aby se sešly všechny děti společně. Proto jsem na termín, kdy budou ve školce všechny dohromady, dlouho vyčkávala.

Nejprve jsem dětem vysvětlila, že je to naposledy, co se dnes setkáváme, a že se s nimi chci rozloučit.

Předala jsem malé dárečky (pexeso, přívěšek na klíče znázorňující Eiffelovu věž apod.).

Poté jsme s dětmi začali znovu od začátku říkat všechny básničky. Ema, Honzík a Natálka si vzpomněli alespoň na tři básničky, u kterých stačilo jen krátké zopakování proto, aby mohly básničku říkat samostatně. Adámek ani Pája si bohužel nevzpomněli na žádnou z nich.

Dále jsem se dětí ptala, jaké aktivit se jim líbily, a jaké je vůbec nebavily. Zdůraznila jsem, že se nemusí obávat říci pravdu, protože už se skutečně nevidíme a já budu ráda i za negativní názor.

Z mého vyzptávání vyplynulo, že děti nejvíce bavilo popisování obrázku při prvním setkání a druhém setkání včetně vypravování o Krtečkovi. Dále pak slovní fotbal, který si chtěl Adámek ještě jednou zahrát, a musela jsem mu slíbit, že kartičky, se kterými jsme hru hrály, nechám ve školce, aby si tento fotbal mohly zahrát znovu.

Nejméně děti bavila hra na ostrov, na který si do kufru každý zabalíme 5 věcí sebou. Děti se vyjádřily, že tato aktivita byla prostě „nuda“. Adámek měl při tomto setkání téměř vždy negativní reakci. Když jsem se ho přímo adresně zeptala, jestli bylo něco, co ho na našich setkáních bavilo, tak odpověděl, že nic. Na dotaz proč ho nic

nebavilo, řekl, že by byl raději doma a spal, než být ve školce a cokoliv dělat. K tomu se vyjádřila i Natálka, že Adámek rád spinká, a že chce být často doma.

Dále děti bavila hra Hádej, co popisují a hádání popsaného ostatními dětmi.

Když jsem se jich zeptala, jestli si pamatují nějakou jinou hru, která by je bavila než ty, které jsem připomněla, tak si vzpomněly na hru Naše záda jako papír, která je všechny velmi bavila.

Na hru Které slovo uslyšíš a Co mají zvířátka společného reagovaly spíše neutrálně. Honzík se vyjádřil, že ho příliš nebavila práce s pracovními listy, která byla obsahem devátého setkání.

Po tomto zhodnocení jsme se rozloučili a děti se vrátily zpět do třídy.

Reflexe směrem k lektorce

Celá hodina byla vedena ve velmi uvolněné atmosféře. Děti se soustředily a bavilo je říkat vlastní názor na aktivity. Natálka opět nebyla příliš komunikativní, ale na konkrétní otázky směřované přímo na ni reagovala vcelku ochotně. Pája se u vzpomínky na popisování slov a jejich hádání velmi nadchl a bylo znát, že tato aktivita jej zaujala opravdu nejvíce.

Reflexe směrem k cíli

Veškeré naplánované body setkání byly splněny. S dětmi jsme se rozloučili, zopakovali naše básničky a ohodnotili naše společné aktivity.